

КОМІТЕТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
з питань соціальної політики
та захисту прав ветеранів

вул. М. Грушевського, 5, м. Київ, 01008, www.rada.gov.ua

ПРОЕКТ

ВИСНОВОК

щодо розгляду проекту Закону України про внесення змін до прикінцевих положень законів України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття» та «Про зайнятість населення» (реєстр.№ 14096)

За дорученням Голови Верховної Ради України Стефанчука Р.О. та відповідно до статей 93, 111, 114 Регламенту Верховної Ради України, Комітет Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів розглянув на своєму засіданні _____ 2026 року (Протокол № ____) проект Закону України про внесення змін до прикінцевих положень законів України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття» та «Про зайнятість населення» (реєстр.№ 14096), поданий народними депутатами України Третяковою Г.М. та Васильєвим І.С., і зазначає наступне.

Законопроектом пропонується відновити повноваження правління Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття щодо погодження (схвалення) бюджету Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття а також передбачити, що тривалість виплати допомоги по безробіттю не може перевищувати 180 календарних днів, а максимальний розмір допомоги по безробіттю не може перевищувати 150 відсотків мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня відповідного календарного року (12,9 тис. гривень).

На сьогодні максимальний розмір допомоги по безробіттю не може перевищувати розміру мінімальної заробітної плати (8647 гривень).

Як зазначають автори законопроекту, його прийняття забезпечить посилення ролі правління Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття у прийнятті відповідних рішень та посилить соціальний захист безробітних осіб.

Підтримуючи ідею законопроекту варто зазначити наступне.

Заслуговує на підтримку пропозиція щодо відновлення повноважень правління Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття. Надзвичайні тимчасові заходи, які були застосовані в перші роки повномасштабного вторгнення для забезпечення можливості найбільш раціонального використання фінансово-матеріальних ресурсів виявилися недостатньо ефективними з погляду забезпечення належного рівня захисту застрахованих осіб та вичерпали свій потенціал.

Проте, дискусійними є положення, якими передбачається збільшити тривалість виплати допомоги по безробіттю з одночасним підвищенням її розміру.

Міністерство фінансів України зазначає, що реалізація проекту закону не матиме впливу на показники державного бюджету, проте впливатиме на бюджет Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття. За орієнтовними розрахунками реалізація законодавчої ініціативи у 2026 році потребуватиме додаткових видатків з бюджету Фонду в обсязі 796,6 млн грн.

Крім того, запропоновані зміни можуть призвести до перегляду пропорцій розподілу єдиного соціального внеску між видами загальнообов'язкового державного соціального страхування та зменшення відсотка відрахування на пенсійне страхування.

Також Міністерство фінансів України зауважує на тому, що пропозиція щодо збільшення розмірів і термінів виплат допомоги по безробіттю не стимулюватиме безробітних до працевлаштування, а навпаки призведе до довгострокового отримання ними допомоги по безробіттю.

Аналогічну думку висловлює і Спільний представницький орган сторони роботодавців та національному рівні, зауваживши, що згадані зміни не сприятимуть швидкій інтеграції безробітних у ринок праці, на тлі зростаючого критичного дефіциту кадрів, викликаного неконтрольованим потоком зовнішньої трудової міграції через війну, мобілізаційними процесами, вимушеного залучення іноземних працівників тощо.

Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України і Державний центр зайнятості також висловлюють застереження щодо доцільності збільшення тривалості виплати допомоги по безробіттю під час дії воєнного стану для усіх категорій безробітних осіб зауваживши, що обсяг витрат Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття може суттєво зростати з огляду на очікування у найближчі роки значної кількості звільнених у відставку/запас військовослужбовців, які повертатимуться до цивільного життя. Сьогодні в Україні кількість вакансій у два рази перевищує кількість осіб, які шукають роботу (Єдиний портал вакансій налічує більше 230 тис. вакансій). Шукачам роботи надається комплекс послуг, який включає пошук підходящої і бажаної роботи, сприяння у працевлаштуванні на постійне місце роботи, залучення до тимчасової зайнятості через громадські роботи та інші роботи тимчасового характеру, суспільно корисні роботи, професійну орієнтацію, професійне навчання. Крім того, діє низка програм, що фінансуються за рахунок коштів Фонду.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України зазначило, що реалізація положень проекту без його належного фінансово-економічного обґрунтування може призвести до розбалансування доходної та видаткової частини бюджету Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття, викликати дефіцит коштів, що, у свою чергу, призведе до невиконання ним його статутних завдань,

особливо в частині фінансування витрат, пов'язаних із наданням матеріального забезпечення та соціальних послуг у обсягах, передбачених Законом.

Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності України підтримує законопроект.

Міністерство фінансів України, Спільний представницький орган сторони роботодавців на національному рівні не підтримують законопроект.

Комітет Верховної Ради України з питань бюджету у своєму висновку зазначив, що законопроект матиме вплив на показники бюджету (збільшуючи витрати Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття, може зумовити додаткові видатки державного бюджету для надання фінансової допомоги цьому Фонду, що, в свою чергу, потребуватиме додаткових видатків державного бюджету на покриття дефіциту Пенсійного фонду України).

Державний центр зайнятості підтримує окремі положення законопроекту.

Міністерство юстиції України повідомляє про відсутність пропозицій та зауважень до законопроекту.

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини підтримує зазначений законопроект.

Спільний представницький орган всеукраїнських об'єднань профспілок на національному рівні зауважень та пропозицій до законопроекту не має.

Комітет Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу зазначив, що положення законопроекту не підпадають під дію міжнародно-правових зобов'язань України у сфері європейської інтеграції.

За результатами розгляду та обговорення законопроекту Комітет Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів ухвалив цей висновок і прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді України:

1. Відповідно до частини третьої статті 93 Регламенту Верховної Ради України включити проект Закону України про внесення змін до прикінцевих положень законів України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття» та «Про зайнятість населення» (реєстр.№ 14096), поданий народними депутатами України Третяковою Г.М. та Васильєвим І.С. до порядку денного п'ятнадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання;

2. Відповідно до пункту 1 частини першої статті 114 Регламенту Верховної Ради України за наслідками розгляду в першому читанні прийняти законопроект за основу.

3. Співдоповідачем на пленарному засіданні Верховної Ради України з цього питання визначено _____.